

Zöldi Márton:
A FÖSVÉNY DÖMÖTÖR

Szó, ami szó, Dömötör gazda nagyon fősvény ember volt. az igazat megvallva, még a szegénytől is sajnálta az alamizsnát. Ezért rossz szemmel is néztek reá a népek.

Történt egyszer, hogy Dömötörnek négy libája volt a baromfiketreben. Bizony soványkák voltak szegénykéek, mert Dömötör sajnálta tőlük a kukoricát és csak az útszéli fűből táplálkoztak. Azt hitte, úgylis meghíznak és minden reggel megnézte őket, mielőtt kiterelte volna az utcára.

Egyszer hajnalban megint odamegy a ketrechez és belenéz. De akárhogy nézi, nézi, csak azt látja, hogy nem négy, hanem két liba van a ketreben. Dömötör nagyon megijedt és egy darabig egyre azt kérdezte magától: hová vesztetett a másik két liba?

Aztán nekiindult keresni mindenfelé, az udvarban, a fészkerben, a padláson és egyre mondogatta: biri-biri-biri, biri-biri-biri!

De a libák csak nem kerültek elő. Dömötör kiment a gyümölcsös kertbe, hogy ott is keresse-kutassa a libákat.

A mezőn az öreg csőszel találkozott, aki megkérdezte tőle:

– Mit hajkurászol, Dömötör öcsém?

Dömötör elmondta, hogy két libáját keresi, mire az öreg csősz így szólott:

– Azokat nem látod te többet soha, Dömötör öcsém.

– Miért? – kérdezte Dömötör ijedezve.

– Csak azért – mondotta a csősz –, mert kora hajnalban láttam, hogy egy róka két libát vitt a szájába és úgy szaladt velük az erdőbe. Éppen a te udvarodból hozta.

Dömötör majd sírva fakadt a kárán és így jajveszékelt:

– Mit tegyek most? Mit tegyek most?

– Azt tedd – bölintott a csősz –, hogy vigyázz a két libádra, mert azokat is elviszi a furfangos róka.

– Hogy vigyázzak? – kérdezte a kárvallott ember.

A jólelkű csősz megmondta neki, hogy mit tegyen:

– Áss a baromfiketrec elé egy keskeny, de mély vermet, aztán rakj a verem nyílására gyöngé nádat, a nádra tégy vékonyan fűvet, hogy a nád ki ne lássék. A róka, minthogy a libapecsenyét kiválóképpen kedveli, eljön éjszaka megint a baromfiketrechez, de mikor a füves nádra lép, püff, beleesik a verembe. Akkor aztán örökre megszabadulsz ettől a kártékony állattól.

Dömötör megfogadta a csősz tanácsát, megásta a vermet a baromfiketrec elé, beterítette náddal és a nádra fűvet borított. Nem is volt hiábavaló munka, mert másnap hajnalban ott találta a rókát a verem fenekén. Rá is szólott nagy kárörömmel:

– Kezembe kerültél, cudar! Tudod-e, mit teszek veled?

– Ugyan mit teszel? – kérdezte a ravasz róka.

– Azt teszem veled – erősködött Dömötör –, hogy eladom a bundádat a szűcsnek és veszek rajta másik két libát.

A róka nagyon alázatosan kezdett beszélni Dömötörrel:

– Hibás a számításod, jó ember, nem veszi meg a szűcs az én bundámat.

– Mért ne venné meg? – kérdezte Dömötör.

– Azért – válaszolta a róka –, mert nyár van, ilyenkor minden állatnak a bundája a szőrét hullajtja, azért nem veheti hasznát a szűcs.

Dömötör ezen nagyon elszontyolodott, a ravasz róka pedig folytatta:

– Mást mondok én neked: tudok egy majorságban szép, kövér, hízott libákat. Ha engem innen kieresztesz, hozok neked, nem kettőt, hanem három hízott libát.

Dömötör, mert mondom, nagyon fösvény volt, ráállott az alkura és kieresztette a veremből a rókát. Az pedig, mikor elment, ezeket mondotta Dömötörnek:

– Tégy deszkapadlót a veremre és hagyd nyitva a baromfiketrec ajtaját, hogy könnyen bevihessem a három kövér libát neked.

Azzal gyorsan elillant. Dömötör pedig alig aludt valamit azon az éjszakán, olyan nyugtalanul várta az új libákat. Elgondolta, hogy milyen szép kövérek lesznek. Az egyiket – így tervezte – másnapra meg is sütteti és megvendégeli vele a csószt meg a bírót. Még alig szürkült a hajnal, máris odasompolygott Dömötör a baromfiketrechez és benézett. Hát, uramfia, mit látott! Azaz jobban mondva mit nem látott! Semmit se látott, csak éppen az üres ketrecet. Libának se híre, se hamva. Nem hogy öt lett volna, ahogy számított, de egy se volt.

És Dömötör csak bámult, bámult bele az üres ketrecbe, szólni sem tudott a keserűségtől, mikor háta mögött megszólalt a csósz:

– Ejnye, adta élhetetlenje – mondotta –, miért nem fogadtad meg a tanácsomat? Láttam a rókát, megint két libát vitt el innen.

– Igen, az utolsó két libámat! – siránkozott Dömötör.

És elmondta őszintén, hogy szedte rá a róka, hogy ígért neki három kövér libát.

– Még a ketrecet is nyitva hagyatta velem! Segíts még egyszer rajtam!

Az öreg csósz megcsóválta a fejét:

– No, ezen már nem tudok segíteni!